

LBRIS

We know
books

I CHING

Cartea Schimbărilor

Editura RAM

INTRODUCERE.....	3
I CHING – UN TRATAT AL ÎNȚELEPCIUNII MILENARE.....	5
Considerații generale despre Yin - Yang	5
Formarea trigramelor pe baza interacțiunilor Yin-Yang	7
Trigramele și cele cinci elemente formatoare	8
Despre hexagrame.....	9
Structura I Ching și știința modernă	10
I CHING - ARTĂ DIVINATORIE.....	11
Ce este arta divinatorie (divinația)?.....	11
Legea sincronicității și legea cauzalității	13
Rezonanță și sincronicitate	15
Sincronicitate și divinație	16
Cum se folosește I Ching ca artă divinatorie?.....	16
I CHING – Cele 64 de hexagrame	23
1. CREATIVITATE	23
2. RECEPTIVITATE	25
3. DIFICULTATE	28
4. IMATURITATEA TINEREȚII.....	30
5. AȘTEPTARE	33
6. CONFLICT	35
7. ARMATĂ.....	37
8. UNIUNE (Solidaritate).....	40
9. FORȚA LINIȘTĂ A BLÂNDEȚII	42
10. CONDUITA	45
11. PACE	47
12. STAGNARE	50
13. FRĂȚIE.....	52
14. ADEVĂRATA BOGĂȚIE	55
15. MODESTIE.....	58
16. ENTUZIASM	60
17. IDOL.....	63
18. EVITĂ DECĂDEREA	65
19. APROPIERE	68
20. CONTEMPLARE	70
21. JUDECATĂ FERMĂ	72
22. FRUMUSEȚE.....	75
23. DEZINTEGRARE	77
24. REVENIRE	80
25. INOCENȚĂ.....	82
26. MĂREȚIA AUTENTICĂ.....	85
27. HRĂNIRE	87

28. MAREA DIFICULTATE.....	89
29. ABIS	92
30. LUCIDITATE	94
31. INFLUENȚĂ	97
32. TRĂINICIE	100
33. RETRAGERE	102
34. PUTEREA MĂREȚIEI.....	105
35. PROGRES.....	107
36. UMBRIRE	110
37. FAMILIE.....	112
38. OPOZIȚIE	115
39. OBSTRUCȚIE.....	118
40. ELIBERARE DE POVARĂ	120
41. DESCREȘTERE (Diminuare).....	123
42. CREȘTERE (Sporire).....	125
43. BIRUINȚĂ	128
44. ÎNTÂLNIRE.....	130
45. ADUNARE	133
46. ASCENSIUNE.....	135
47. EPUIZARE	138
48. FÂNTÂNA	141
49. REVOLUȚIE INTERIOARĂ	143
50. MARELE VAS	146
51. TREZIRE	149
52. NEMIȘCARE	151
53. DEZVOLTARE LENTĂ	154
54. MIREASA	157
55. ABUNDENȚĂ.....	159
56. PELERINAJ	162
57. BLAJIN	164
58. BUCURIE	167
59. DISPERSIE.....	170
60. LIMITARE.....	172
61. ADEVĂR LĂUNTRIC	175
62. SMERENIE	177
63. ORDINE DESĂVÂRȘITĂ.....	180
64. TRANZIȚIE	183
ANEXE	186
Anexa 1: Cele cinci Esențe formatoare ale Universului.....	186
Anexa 2: Etapele creării universului – schemă.....	187
Anexa 3: Lista celor opt trigrame.....	188
Anexa 4: Cele 64 hexagrame	189

Corectarea, adaptarea și sistematizarea textului:

Marius PETRE
Angela MAYER

Coperta:

Gabriela POPA

© Toate drepturile asupra acestei ediții aparțin în
exclusivitate Editurii Ram

INTRODUCERE

I Ching, *Cartea Schimbărilor*¹, este una dintre cele mai vechi și mai interesante texte scripturale ale lumii. Este venerată de mai bine de trei milenii ca un izvor de înțelepciune practică și ca artă divinatorie, eficientă pentru cei care sunt inițiați în misterele sale.

I Ching este unul dintre pilonii centrali ai filozofiei și misticismului antic chinez, o cheie fundamentală pentru înțelegerea umanitarismului cultului confucianist, a misterioasei *Tao Te Ching*, a impresionantei *Arta Războiului* a lui Sun Tzu, ori a alchimiei chineze.

Modul în care este scrisă *Cartea Schimbărilor* este simbolic, ceea ce face ca textul să semene foarte bine, în ceea ce privește ocultarea marilor adevăruri pe care le exprimă, cu celebrele tratate ale alchimiei occidentale.

De-a lungul secolelor, mulți înțelepți au urmărit să comenteze într-o manieră explicită textul ermetic. Confucius este cel care a reușit sistematizarea cea mai fluentă a informațiilor cuprinse în acest tratat. Dar chiar și această lucrare a lui Confucius este încă foarte greu de „decodat” de către cei neinițiați. Mai mult, faptul că occidentalii care au realizat cele mai bune traduceri sunt doar erudiți (lipsiți de înțelegerea profundă pe care o oferă experiența inițiativă directă), aceasta a îngreunat și mai mult accesul cititorului occidental la înțelegerea înțelepciunii practice a I Ching-ului.

Acesta este motivul pentru care mulți dintre cititorii neavizați spun că I Ching-ul este o carte confuză, plină de lucruri iraționale și fantastice, fără nici o legătură practică cu viața de zi cu zi a fiecăruia dintre noi, deoarece cuprinde o controversată ghicire a viitorului. În realitate, I Ching este unanim recunoscută de către mistici și inițiați ca fiind un izvor de înțelepciune practică și ea poate avea un efect benefic uriaș în viața celui care o folosește cu grijă și atenție.

Această ediție în limba română prezintă o variantă cât mai clară și mai accesibilă a textului chinez, pentru a facilita înțelegerea cât mai corectă a informațiilor spirituale și pentru a evidenția

---

¹ Am ales să o numim „Carte schimbărilor” și nu „Carte transformărilor” pentru că ideea de transformare este asociată uzual unor modificări ireversibile, în vreme ce schimbarea poate fi reversibilă sau ireversibilă, evolutivă, sau involutivă. (n.t.)

corelarea acestor informații cu cele existente în alte tratate specifice divinației.

Cartea pe care o țineți în mână vă va ajuta să înțelegeți care este structura principială pe baza căreia s-a format I Ching (interacțiunea dintre *Yin* și *Yang*) și tot în ea veți găsi explicarea succintă a principiilor teoretice și practice ale artelor divinatorii.

De ce I Ching este *Carte Schimbărilor*?

O privire înțeleaptă asupra vieții ne revelează faptul că, în realitate, totul este schimbător. Totul curge, nimic nu este mereu același... în afară de Dumnezeu. Putem spune că o caracteristică intrinsecă viului este mișcarea, schimbarea. Viața este un curent neîntrerupt de energie... este o simbioză a unui număr infinit de cicluri.

În tradiția indiană există o ipostază a divinității care simbolizează ritmul continuu al vieții: Shiva Nataraja – care este reprezentat dansând în mijlocul unui cerc de flăcări. Shiva Nataraja vorbește despre această vibrație continuă a lumii.

Pentru a cunoaște viața trebuie în primul rând să-i înțelegi ritmurile, să înțelegi natura schimbărilor care definesc fiecare aspect al ei. Doar după ce aceste schimbări îți vor fi cunoscute, vei fi capabil să te integrezi pe deplin în armonia naturii și să trăiești în perfect acord cu firea ta și cu Voința Divină. Iar o viață integrată în armonia universală înseamnă o viață plină de bucurii și succese.

I Ching este *Cartea Schimbărilor* și pentru că prezintă toate cele 64 de moduri în care ritmurile Naturii se manifestă ciclic, care sunt revelate prin cele 64 de hexagrame.

Orice lucru, ființă sau fenomen, orice energie, stare, sau gând, are în natura sa fundamentală un ritm propriu de manifestare, are o anumită manieră particulară de a se schimba, de a evolua sau involua. Cunoscând aceste ritmuri, înțelegând modul în care se produc schimbările, ajungem să cunoaștem, în fapt, natura vizibilă și invizibilă a lucrurilor, ființelor, fenomenelor, energiilor, stărilor, gândurilor. Viața noastră poate fi cu adevărat armonioasă numai atunci când dobândim această cunoaștere esențială asupra naturii vieții.

I Ching a fost scrisă pentru a revela aceste secrete fundamentale acelora care aspiră la atingerea stării de înțelepciune. Aceste revelații aparțin de drept tuturor celor care știu, vor și pot să folosească aceste informații cu înțelepciune și discreție.

I CHING – UN TRATAT AL ÎNTELEPCIUNII MILENARE

Mulți sunt aceia care, sub impulsul greu de stăpânit al aflării viitorului prin utilizarea I Ching ca artă divinatorie, neglijează cu o ușurință uimitoare că ei țin în mână o carte a înțelepciunii, care revelează celui care are sufletul treaz misterele Vieții și ale Îndumnezeirii.

Acest tratat reprezintă, în forma sa exoterică, un sistem complet de explicare a lumii fenomenale, în dinamica relațiilor și interacțiunilor ce o caracterizează. La un nivel mai profund, în dimensiunea ezoterică, spirituală, cartea revelează treptat un Univers coerent și activ, guvernat de legi și principii divine implacabile.

Acest sistem se bazează pe principiul ciclicității, potrivit căruia tot ceea ce s-a petrecut la un moment dat se va mai petrece cândva...și tot ceea ce se va petrece s-a mai petrecut, într-o formă sau alta, analogic, în trecut. Studiind diferitele ipostaze și situații, înțelepciunea milenară chineză a ajuns să afirme existența a trei principii fundamentale:

- a. *Principiul Energetic* – toate fenomenele, evenimentele și ființele, întregul Univers este în fapt Energie, cu grade diferite de subtilitate (structurată pe nivele de vibrație – chiar și lumea fizică este tot energie vibratilă); și toate aceste energii își au sursa în Energia Primordială Nediferențiată.
- b. *Principiul ritmicității (al ciclicității)* – întreaga existență este formată din manifestări ritmice, ciclice a energiilor și Universul este rezultatul interacțiunilor complexe dintre aceste ritmuri specifice.
- c. *Principiul Dualității* – afirmă că atunci când Energia Primordială Nediferențiată începe să se manifeste, ea se polarizează și astfel apar două manifestări corelate și complementare: denumite *Yin* și *Yang*.

Considerații generale despre Yin - Yang

I Ching este bazată în întregime pe înțelegerea și explicarea modului în care interacționează *Yin*-ul cu *Yang*-ul. Dar ce sunt ele de fapt?

Dumnezeu este Unicul, Ființa Unitară, care transcende orice dualitate. EL este Neutrul, sau Echilibrul Contrariilor. Pentru a putea crea Lumea, Infinitul Unic s-a polarizat. Păstrându-și starea de

unitate (nici nu se putea altfel), Divinitatea iese din starea transcendentă neutră și se manifestă pe sine în două moduri distincte, care au fost denumite de înțelepciunea chineză *Yin* și *Yang*. Înțelepciunea indiană numește aceleași principii divine (dar pe un nivel mai înalt) *Shakti* și *Shiva*, știința spirituală *Yoga* le numește *Tha* și *Ha*, înțelepciunea misticilor occidentali le-a denumit *Luna* și *Soarele*, știința occidentală contemporană face referire la polul pozitiv și polul negativ al fenomenelor.

Indiferent cum sunt numite, indiferent de nivelul la care ne referim (sub-atomic, molecular, ori planetar, galactic) aceste două principii cosmice stau la baza existenței Lumii. În fapt, toate fenomenele, evenimentele, ființele etc. sunt produsul interacțiunii permanente a acestor forțe polar opuse și complementare. De aceea, aprofundarea modului în care interacționează *Yin*-ul și *Yang*-ul conduce la descoperirea adevărului despre Lume și Dumnezeu.

Ceea ce trebuie înțeles de la început este că noțiunile *Yin* și *Yang* nu desemnează ceva concret, existent în sine. Fenomenele, ființele sau lucrurile au un aspect dual, având atât caracteristici de tip *Yin*, cât și caracteristici de tip *Yang* (de exemplu: lumina și întunericul, mișcare și nemișcare, căldura și frigul etc.). Atunci când fenomenele, lucrurile sau ființele au caracteristici ca emisivitate, control, activitate, căldură, lumină, excitație, solaritate, forță, ele sunt preponderent *Yang*. Atunci când fenomenele, lucrurile sau ființele au caracteristici ca receptivitate, sensibilitate, repaus, răceală, întuneric, inhibiție, lunaritate, slăbiciune, ele sunt preponderent *Yin*.

Caracteristica *Yin-Yang* a unui fenomen nu este absolută, ci relativă. Există o manifestare alternativă specifică, ciclică, a celor două principii, astfel că nu există fenomen, ființă sau lucru care să fie pentru totdeauna preponderent *Yin*, sau preponderent *Yang* – orice lucru, ființă, fenomen manifestă o ciclicitate (specifică fiecăruia) a preponderențelor *Yin* și *Yang*. Armonia se atinge atunci când ciclul de schimbare a preponderențelor este cel optim.

Această relativitate face ca orice fenomen să poată fi clasificat și sub-clasificat în funcție de preponderența aspectelor sale *Yin-Yang* (un exemplu: bărbatul este preponderent *Yang*, iar femeia este preponderent *Yin*; mentalul bărbatului este însă preponderent *Yin*, iar mentalul femeii este preponderent *Yang*; psihicul unui bărbat este preponderent *Yang*, iar psihicul femeii este preponderent *Yin*).

Privită din această perspectivă, întreaga ființă umană este „construită” pe baza interacțiunii dintre *Yin* și *Yang*. Există astfel energie preponderent *Yin* și energie preponderent *Yang*, organe preponderent *Yin* și organe preponderent *Yang*. Ceea ce face ca sănătatea să fie definită ca fiind echilibrul dintre manifestarea ciclică a preponderențelor *Yin* și *Yang* (vezi Anexa 1).

Un alt exemplu: partea diurnă a zilei este preponderent Yang, partea nocturnă a zilei este preponderent Yin; dar, de-a lungul celor 24 de ore există o alternanță a predominanțelor Yin-Yang, care are o ciclu cam de două ore. Dacă la răsăritul soarelui, în mediul ambiant există o preponderență Yang, atunci aceasta durează în jur de două ore, apoi polaritatea se schimbă și următoarele două ore va fi o preponderență Yin și așa mai departe.

Așa cum am mai spus, fiecare aspect al acestei lumi (indiferent cât este de mare, sau de mic) are caracteristică o anumită ciclicitate de manifestare a polarității *Yin-Yang*. Cunoașterea acestei specificități facilitează atingerea stării de armonie a firii.

Formarea trigramelor pe baza interacțiunilor Yin-Yang

La nivel universal, Energia Primordială Nediferențiată (neutră) se polarizează, manifestându-se pe sine în două ipostaze: *Yin* și *Yang*. Aceasta este prima polarizare, prin care se naște lumea causală (arhetipală).

Față de Supremul Unu (care este neutru) orice ființă sau fenomen al lumii causale este fie preponderent *Yin*, fie preponderent *Yang*. Dar la nivelul lumii causale, atât *Yin*-ul cât și *Yang*-ul sunt ipostaze ale Supremului, deci au și un aspect neutru. Din această cauză, cele două principii causale nou create se polarizează la rândul lor. Astfel, *Yin*-ul se polarizează și el în *yin* și *yang*, numite în *I Ching* Marele *Yin* și Micul *Yang*; de asemenea, *Yang*-ul se polarizează și el în Micul *Yin* și Marele *Yang*. Acesta este al doilea nivel de manifestare, cel subtil (numită și lumea astrală). (vezi Anexa 2)

În acest punct putem înțelege mult mai bine relativitatea caracteristicilor *Yin* și *Yang* pentru că, privite acum din perspectiva lumii astrale, principiile causale sunt acum neutre.

Apoi procesul continuă, cele patru noi principii polarizându-se fiecare și astfel apar cele opt caracteristici distincte (numite „trigrame”), corespunzătoare celei de-a treia polarizări, cea care are

gradul cel mai mare de diversitate (lumea fizică).

Acest proces de formare a Universului este simbolizat în I Ching printr-o metodă foarte simplă. Yin se figurează cu o linie întreruptă — — , iar Yang cu o linie continuă . ———

A doua și a treia polarizare sunt figurate prin suprapunerea celor două linii, regula fiind ca întotdeauna simbolul să fie „cîtit” de jos în sus. De exemplu, Micul Yin, care este polul yin al aspectului Yang, se figurează cu o linie continuă, peste care se suprapune o linie întreruptă: — —

Cele opt caracteristice distincte sunt numite în I Ching trigrame, iar numele și calitățile lor sunt prezentate în tabel. (vezi Anexa 3)

Trigramele și cele cinci elemente formatoare

Trigramelor pot fi clasificate și în funcție de cele cinci energii formatoare ale Universului, denumite de tradițiile spirituale chiar sub numele de *pământ*, *apă*, *foc*, *aer*, *eter*. Trebuie menționat că tradiția înțelepciunii chineze folosește denumirile *lemn* și *metal* în loc de *aer* și *eter*, dar aceste denumiri fac referință la aceleași realități subtile primordiale.

Aceste cinci energii formatoare sunt energii cosmice și se regăsesc pretutindeni - ele nu trebuie confundate cu elementele corespondente din mediu înconjurător. La fel, deși trigramele sunt denumite prin noțiuni care au un corespondent real în lumea fizică, ele nu simbolizează aceste elemente ale naturii (de exemplu: cerul, pământul etc), ci descriu realități mult mai subtile.

Pământul, *Apa*, *Focul* și *Aerul*, împreună cu *Eterul* (*Spațiul*) sunt cinci energii formatoare de bază, care formează întregul Univers. Aceste cinci „familii” de energii interacționează permanent între ele și din interacțiunea lor se naște gama infinită de energii care există în Cosmos.

În tratatul „*Shang Shu*” apare următorul citat semnificativ, care subliniază cu claritate natura și relațiile existente între aceste cinci energii:

„Nu există decât cinci elemente: *Pământul*, *Apa*, *Focul*, *Lemnul* (aerul s.n.) și *Metalul* (eterul s.n.). *Pământul* hrănește și germinează. *Apa* coboară și focul urcă. *Lemnul* poate fi îndoit și îndreptat, *Metalul* poate fi topit și întărit. Ceea ce umezește și coboară (*Apa*) este sărat; ceea ce izbucnește și urcă (*Focul*) este

amar; ceea ce poate fi îndoit și îndreptat (*Lemnul*) este acru; ceea ce poate fi topit și întărit (*Metalul*) este picant; ceea ce hrănește și germinează (*Pământul*) este dulce...”

Privite din perspectiva corelării cu cele cinci elemente, din punctul de vedere al preponderențelor Yin sau Yang,, trigramele se pot grupa câte două:

Pământul și **Muntele** reprezintă manifestarea statică și dinamică a energiei formatoare denumită *pământ*;

Lacul și **Apa** reprezintă manifestarea statică și dinamică a energiei formatoare denumită *apă*;

Tunetul și **Focul** reprezintă manifestarea statică și dinamică a energiei formatoare denumită *foc*;

Cerul și **Vântul** reprezintă manifestarea statică și dinamică a energiei formatoare denumită *aer*.

Al cincilea element, *eterul*, reprezintă spațiul...el este „cel care le conține pe toate”, nu are formă și nu participă decât implicit la formarea lumii.

Despre hexagrame

I Ching, *Cartea Schimbărilor*, cuprinde 64 de hexagrame. Primul lucru care trebuie foarte bine înțeles este că hexagramele nu sunt o înșiruire de șase linii, ci ele sunt rezultatul interacțiunii a două dintre cele opt trigrame. De ce este așa? Pentru că natura intimă a Lumii este determinată de interacțiunea complexă dintre Conștiință și Energie, dintre Subiect și Obiect.

Subiectul este ființa, ceea ce se află în interior, este eu-l invizibil, este sufletul...el este simbolizat de către trigrama de jos. Obiectul este Natura, este eu-l exterior, este personalitatea...este simbolizat de către trigrama de sus.(vezi anexa 4)

De exemplu: hexagrama DIFICULTATE se desenează:

SUS (în exterior): *Apa* (profunzime, primejdie)

JOS (în interior): *Tunetul* (trezire, inițiativă)

Ce semnifică DIFICULTATEA: *ființa trebuie să fie dinamică și lucidă în viața ei interioară, lăuntrică și să caute să înțeleagă aspectele profunde, misterioase ale vieții exterioare. De asemenea, ea trebuie să evite cu grijă primejdiile.*

Textul explicativ asociat fiecărei hexagrame are trei părți.

1. semnificația hexagramei, subliniază corelațiile dintre calitățile asociate trigramelor care so formează și liniile de acțiune care îi sunt caracteristice;
2. imaginea simbolică face trimitere la aspecte arhetipale ale vieții umane și oferă indicii despre natura intimă a schimbării.
3. șase tendințe ale schimbării sunt simbolizate de succesiunea *de jos în sus* a celor șase linii ale hexagramei și reprezintă cele mai importante tendințe pe care procesul schimbării le poate prezenta. Ele pot fi privite și ca o detaliere a modului în care poate fi înțeleasă natura intimă a schimbării.

Textul fiecărei hexagrame este gândit și ca o culegere de sfaturi spirituale pline de înțelepciune, de idei-forță asupra cărora trebuie meditat pe îndelete. I Ching își revelează astfel, cu fiecare nouă lectură, latura profund inițiativă și mistică. Această lucrare poate (și chiar trebuie) să devină o carte de căpătâi pentru căutătorul sincer al Adevărului Divin.

Structura I Ching și știința modernă

I Ching, fiind un tratat care revelează marile mistere ale vieții, este structurat la fel cum este structurată viața însăși. După cum se știe foarte bine acum, codul genetic (ADN), structura de bază a vieții, este format din „cuvinte genetice”, compuse din câte 3 baze aminate. Numărul de combinații pentru o secvență de 3 baze din 4 posibile este de 64 de triplete. În I Ching sunt 64 de hexagrame, formate prin combinarea celor 8 trigrame.

Fundamentul codului genetic este reprezentat de „împletirea” a două fire spiralate (cu caracteristici electromagnetice polar opuse). I Ching dezvăluie că viața este împletirea a două caracteristici polar-opuse, yin și yang, care în complexa lor interacțiune formează 64 de situații specifice, simbolizate de hexagrame. Atât codul genetic cât și I Ching se bazează pe 4 „litere”: în cazul ADN-ului sunt cele 4 baze aminate; I Ching vorbește de cele patru stări distincte ale Yin-ului și Yang-ului polarizate: Marele Yin și Micul Yang, Marele Yang și Micul Yin. Regula de citire a „cuvintelor” codului genetic și al hexagramelor este aceeași: de jos în sus.

Toate aceste similitudini tulburătoare sunt în măsură să ne reveleze faptul că citim un adevărat tratat de înțelepciune..

I CHING - ARTĂ DIVINATORIE

Înainte de a vedea cum se folosește I Ching ca artă divinatorie, să vedem întâi ce este și cum „funcționează” o artă divinatorie.

Ce este arta divinatorie (divinația)?

Atunci când în ființa ta ajunge treptat să prevaleze inteligența și bunul simț, îți apare firesc nevoia de a renunța la o viață în care pe primul loc pui întotdeauna voința ta. Se naște în tine aspirația, din ce în ce mai accentuată, de a cunoaște Voința Divină ... mai exact, vrei din ce în ce mai mult să știi care este voința lui Dumnezeu, mai ales în ceea ce privește viața ta. Chiar ajungi să-L rogi pe Dumnezeu să-ți ghideze pașii, pentru că intuiești că numai așa vei fi în stare să obții aceea fericire constantă, singura care poate să-ți „umple” „golul” pe care îl simți în sufletul tău.

Din cele mai vechi timpuri, înțelepții au căutat metodele cele mai adecvate, prin care chiar și cei mai nepregătiți oameni să poată avea acces la cunoașterea Voinței Divine, cea care guvernează viața ființelor de pretutindeni.

La origini, rostul oracolelor și a artelor divinatorii a fost de a facilita accesul la cunoașterea Voinței Divine. Cu timpul, interesul celor care apelau la ajutorul oracolelor, ori foloseau diferitele metode divinatorii, s-a restrâns treptat la aflarea viitorului.

Termenul de origine latină *divinatio* (aflarea viitorului), alături de echivalentul grecesc *mantica*, se folosește pentru a denumi totalitatea practicilor magice de precizie a viitorului.

Divinația a cuprins, de-a lungul timpului, neamărate forme și procedee. Ea există din timpuri imemorabile. În civilizațiile timpurii avea un rol eminent religios, divinația fiind folosită de către regi pentru a cunoaște Voința Divină și pentru a-și legitima puterea lumească ca ipostază a Forței Divine Atotputernice. Babilonienii au fondat un sistem divinatoriu complex, care identifica și interpreta ca semne divine diferitele fenomene din natură. Chinezii au folosit *Cartea Schimbărilor* ca instrument de cunoaștere a Vieții și a modului în care ea evoluează. Preoții egipteni dormeau în temple, pentru a primi în somn ghidarea zeilor. În Roma antică, o castă anume a preoților numită *augurs* interpretau diferite aspecte naturale (zborul păsărilor, structura norilor etc.) ca mesaje ale zeilor. Grecii foloseau artele divinatorii în corelație cu visele și au construit

oracole (unde preoții, sau preotese intrau în transă pentru a aduce mesajul zeilor). Unul dintre cele mai cunoscute este Oracolul din Delphi, de lângă Muntele Parnassus. Ca și în alte părți, în Africa regii aveau și un rol divinotoriu, iar practicile divinatorii erau utilizate pe întreg continentul.

Indiferent de epocă și de zona geografică, una dintre constantele vieții religioase este divinația. Prezența artelor divinatorii în viața religioasă a oamenilor din toate timpurile subliniază în fapt importanța pe care o are nevoia de a cunoaște Voința lui Dumnezeu.

Așa cum am mai spus, această utilizare a divinației pentru a comunica cu Dumnezeu, pentru a primi ghidarea divină, necesară vieții de zi cu zi, s-a pierdut și arta divinatorie a fost din ce în ce mai mult folosită ca o metodă de a „ghici” viitorul.

De multe ori, mai ales în Occident, divinația este asociată cu magia și vrăjitoria. Din această cauză, mulți dintre oamenii acestor vremuri consideră că divinația este o practică vrăjitorească, care „prinde” numai la cei inculți și creduli.

Cea mai cunoscută clasificare a artelor divinatorii este cea greco-latină, care cuprinde: *oniromanția* (interpretarea profetică a viselor - din care s-a inspirat doctrina freudiană a psihanalizei); *astromanția* (prevederea viitorului după poziția stelelor - din care s-a dezvoltat astrologia); *meteoromanția* (interpretarea profetică a fenomenelor meteorologice); *dendromanția* (interpretarea profetică a freamăturii copacilor și a foșnetelor frunzelor); *onomanția* (interpretarea profetică a semnificațiilor astrale ale numelui persoanei); *fiziognomia* (prezicerea după forma și trăsăturile feței); *hidromanția* (prezicerea după mișcările și aspectul apei); *ornitomanția* (prezicerea după zborul și comportamentul păsărilor); *geomanția* (prezicerea după mișcările tectonice și aspectul solului); *chiromanția* (prezicerea după structura liniilor din palmă); *chyrognomia* (prezicerea după forma mâinii); *empyromanția* (prezicerea după focul vetrei) etc.

Divinația a fost și este (chiar dacă acum mai există într-o formă mult diminuată și pervertită) o componentă esențială a vieții socio-religioasă a popoarelor.

Dar care este legea, principiul pe baza căruia orice artă divinatorie funcționează?

Aceasta este *legea sincronicității*.

Legea sincronicității și legea cauzalității

În ceea ce privește mintea, știm destul de multe despre rațiune și cunoaștem foarte puțin despre intuiție, deși toți marii gânditori ai omenirii au subliniat importanța covârșitoare pe care a avut-o intuiția în viața lor.

În ceea ce privește Natura, știm destul de multe despre legea cauzalității (cea care este fundamentul oricărui raționament) și cunoaștem foarte puțin despre legea sincronicității (în lumea științelor occidentale nu se cunoaște deloc faptul că ea este fundamentul oricărui proces intuitiv).

Cauzalitatea este principiul care afirmă că orice cauză are un efect și că oricărui efect îi este asociată o cauză. Aparent tot ce există în această lume poate fi privit din acest punct de vedere. „Există o cauză a oricărui lucru!” – se afirmă. „Nu iese fum fără foc!” Totuși, mai există și anumite fenomene care nu cad sub incidența legii cauzalității.

Carl Gustav Jung este omul de știință care descoperă acest tip de fenomene non-cauzale. Jung povestește că totul a pornit într-o după-amiază, la el în cabinet; un pacient îi povestea despre un vis care-l obseda, în care apărea și un scarabeu din aur.....În timp ce pacientul își povestea visul, Jung a observat cu surprindere un scarabeu auriu care a intrat pe fereastră. Cum între scarabeul de aur din visul pacientului și insecta aurie, care zbură prin cabinet era imposibil de imaginat vreo legătură cauzală, Jung s-a gândit pentru prima dată că este posibil să existe și legi non-cauzale, care ne guvernează viața, alături de legea cauzalității.

În lucrarea „Sincronicitatea: un principiu de conexiune acauzală”, apărută în 1952, el oferă o perspectivă destul de clară și foarte interesantă asupra naturii și manifestărilor legii sincronicității. Prin intermediul sincronicității Jung a căutat să înțeleagă și să explice acele evenimente din viața noastră pe care, din ignoranță, le numim coincidențe.

„Nimic nu este întâmplător!” – afirmă un străvechi proverb. Putem afirma acum cu tărie că nu există coincidențe, accidente...și că toate aceste evenimente, care ni se par a fi aleatoare, bazate pe-așa-numitul hazard, sunt „legate” unele de altele și aceste „legături” invizibile pot fi explicate prin legea *sincronicității*.

LRDIS | Well-known books

Sincronicitatea explică natura acelor „coincidențe” semnificative, produse la nivel fizic, psihic sau mental și care nu sunt corelate cauzal.

Jung explică că fenomenele sincronice apar atât între evenimente care au un numitor comun, dar nu au o conexiune cauzală, dar și între evenimente distincte din punctul de vedere al naturii lor (de exemplu o anumită realitate fizică și un anumit gând, ori o anumită trăire psihică). Sincronicitatea realizează astfel o legătură între vizibil și invizibil.

Totuși, Jung nu a putut descrie natura reală și precisă a conexiunilor sincrone între fizic, psihic și mental.

Fenomenele sincronice au unele caracteristici comune:

- șirul de evenimente este acauzal – nu există nici o conexiune cauzală între evenimentele pe care le studiem, în care să poată fi identificată o acțiune premergătoare deliberată;
- sincronicitatea presupune uneori o trăire afectivă profundă, care poate fi experimentată înaintea, în timpul, ori după derularea evenimentelor
- întotdeauna există o profundă încărcătură simbolică, evenimentele sincronice „se sprijină pe o bază arhetipală”(Jung).

În lucrarea „Sincronicitatea: legătura dintre materie și minte” (David F. Peat, 1987) observă că sincronicitatea apare de cele mai multe ori natural, mai ales la cei care au mintea deschisă către nou, către schimbare. Ea face simbioza între cele două moduri distincte de abordare a realității: cel analitic și cel intuitiv. Sincronicitatea elimină astfel dualismul platonician, care separă mintea de trup, vizibilul de invizibil și creează o viziune unitară.

Jung nu a putut descrie natura reală și precisă a conexiunilor sincrone între fizic, psihic și mental, deoarece nu cunoștea cea de a treia lege a „trinității guvernatoare a vieții”: *legea rezonanței*.

Aceste trei legi (legea cauză-efect, legea rezonanței și legea sincronicității) sunt cele trei legi fundamentale care guvernează viața întregului univers. În timp ce cauzalitatea și sincronicitatea sunt complementare și polar opuse, rezonanța este cea care le cuprinde și le susține pe celelalte două.

Rezonanță și sincronicitate

Înțelegerea profundă a fenomenului sincronicității este intim legată de înțelegerea legii rezonanței. Conform acestei legi, atunci când un sistem (identificat ca emițător) emite o anumită energie, care are o anumită frecvență de vibrație, toate sistemele (identificate ca receptoare) aflate în condiții asemănătoare cu cele ale sistemului emițător vor începe să vibreze la unison, pe aceeași frecvență de vibrație. În tipul procesului de rezonanță se produce un transfer de energie și informație între sursă și receptori, astfel încât în scurt timp receptorii capătă aceleași caracteristici cu cele ale emițătorului.

Exemplul clasic este cel al diapazonului, care este folosit la acordarea pianului. Sunetul LA al diapazonului, emis continuu, va face să rezoneze numai cea coardă a pianului care este acordată (tensionată) specific notei LA. De asemenea, principiul de funcționare al radioului pune și el în evidență existența rezonanței.

Declanșarea unui șir de evenimente, ori a unor trăiri psihice sau mintale, care sunt caracterizate toate de un anumit gen de energie vibratilă catalizează (prin rezonanță și într-o manieră acauzală) existența unui alt șir de evenimente semnificative, în manifestarea exterioară ori interioară. Aceasta conduce la conectarea în timp și spațiu a unor ființe, evenimente sau lucruri, situație numită în general „coincidență”, dar care în fapt este sincronicitate.

Pentru înțelegerea mai ușoară a legii rezonanței, vom prezenta și un alt exemplu: meditația yoghină. Rezonanța are o importanță covârșitoare în cunoașterea așa-numitelor lumi „invizibile”. Prin înțelegerea legii rezonanței se pot explica mecanismele meditației de tip yoghin. Yoghinul, prin excelență, este preocupat nu de cunoașterea lumii exterioare, ci de conștientizarea ființei sale profunde. Meditația este metoda prin care el reușește să atingă desăvârșirea. El se așează în meditație și urmărește, prin intermediul tehnicilor yoga, să-și pună în rezonanță frecvența de vibrație a energiilor lăuntrice cu frecvența de vibrație a energiilor divine, care emană permanent de la Sursa Supremă, Dumnezeu-Tatăl. În acest mod, yoghinul aflat în meditație profundă (ca receptor) intră în rezonanță cu aceste energii Divine (ca emițător) și se focalizează pentru menținerea rezonanței până când ființa lui ajunge, treptat, să capete caracteristicile sursei emițătoare, adică până când atinge Starea Supremă de existență a Conștiinței Divine (numită în yoga *samadhi*).